

Školní preventivní strategie (2023-2028)

Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

Platná legislativa

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.: 21 291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14
- Vyhláška MŠMT č. 197/2016 Sb. ze dne 2.6. 2016, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č.j. 11 691/2004-24
- Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění zákonů č.383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb., č.158/2006 Sb., č. 161/2006 Sb.

Charakteristika školy

Hlavní budova školy je na adrese Wilsonova 405, kde probíhá i výuka oborů odborného učiliště, je zde tělocvična a jídelna.

Zřizovatelem je Jihočeský kraj a škola se nachází Střední škola řemeslná a Základní škola Soběslav je tvořena základní školou praktickou v Soběslavi a ve Veselí nad Lužnicí, středním odborným učilištěm a odborným učilištěm. Každé z těchto zařízení má vlastní budovu. Součástí školy jsou ještě dvě odloučená pracoviště a Domov mládeže v městečku Soběslav. Budovy školy nejsou součástí jednoho komplexu, ale nachází se v celém katastru města.

Naši žáci jsou často z neúplných rodin, dětských domovů, je zde zastoupena i romská menšina. Zvláště žáci odborného učiliště, kde většina pochází z nejslabších sociálních poměrů a jsou to absolventi základní školy praktické.

Cíl strategie

Záměrem strategie je včas zamezit vzniku jakýchkoliv projevům rizikového chování, vytvořit vhodné podmínky ke studiu a zabránit předčasnému ukončení studia u našich studentů. Pokud žáci školu nedokončí, má to řadu nepříznivých důsledků, ekonomického i sociálního charakteru. Ukončení studia s velmi nízkou nebo nedostatečnou kvalifikací je spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvoje sociálně patologických jevů.

Proto je zde důležitá především prevence. Jde o systematické působení všech pedagogických pracovníků a školního poradenského pracoviště. Důležité je zajistit příznivé školní klima a umožnit tak adaptaci žáků v novém prostředí.

Zaměřit se musíme především na první ročníky nebo třídy, do kterých během studia přibyli noví žáci. Zde se formuje nový kolektiv a právě tam nejčastěji dochází k projevům rizikového chování. Žáci jsou z různých sociálních poměrů, z neúplných nebo nefunkčních rodin, případně z Dětských domovů. Zároveň jejich mentální úroveň je rozdílná. Zaměřit se musíme především na žáky se slabým prospěchem, kteří bývají většinou obětí šikany nebo s obavou, že budou ve studiu neúspěšní, školu radši předčasně opustí. Důležité je tyto žáky včas

diagnostikovat. Pomoci nám mohou např. vstupní dotazníky nebo vysvědčení ze ZŠ, informace od vyučujících, v pozdější době jsou to klasifikační porady. Žákům se specifickými poruchami učení zajistíme individuální přístup a ve spolupráci s PPP a SPC můžeme nastavit podpurné opatření ke vzdělávání žáků.

Do naší školy nastupují zároveň i žáci s různými zdravotními handicapy, v posledních letech jsou to především žáci s PAS. Tito žáci patří také mezi rizikovou skupinu, které bychom měli věnovat větší pozornost a zajistit individuální přístup. Je důležité, aby se ve školním kolektivu cítili dobře a vzhledem k jejich zdravotnímu stavu měli i vhodné kompenzační a učební pomůcky.

U obou skupin je důležitá i spolupráce s rodiči nebo zákonnými zástupci.

Další skupinou jsou „problémoví žáci“, to znamená například s vysokou absencí, výchovnými problémy a podobně. Důvodem může být nezáměr žáka o obor nebo obor nesprávně vybraný, dále neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné docházce a plnění školních povinností. Dalším důvodem je nezáměr ze strany rodičů o vzdělávání svého dítěte, který se stále častěji projevuje neplněním rodičovských povinností finančně podporovat dítě při přípravě na budoucí povolání bez rozdílu, zda se jedná o žáka zletilého nebo nezletilého. Na druhé straně je nutné zmínit i variantu, kdy žák z problematičtějšího rodinného prostředí se chce co nejdříve osamostatnit a finančně zajistit bez ohledu na své možnosti. Průvodním znakem všech uvedených rizikových faktorů včetně zanechání vzdělávání z prospěchových důvodů jsou časté absence a s nimi spojené neplnění povinností žáka školy. V tomto případě škola svolává výchovnou komisi, složenou z ředitelky školy nebo zástupkyně ředitele, třídního učitele, školního poradenského pracoviště a zákonného zástupce žáka. Důležitá je spolupráce všech jmenovaných a společné hledání opatření k nápravě. Funkce výchovných komisí je preventivní, důležité je daný problém řešit co možná nejdříve, včas informovat zákonného zástupce žáka, zjistit příčiny problémů a přesvědčit žáka o nutnosti nápravy, případně navrhnout další postup, jak problém řešit.

Tito problémoví žáci bývají často buď obětí šikany nebo naopak agresory. Student, který je nějakým způsobem handicapován, ať už prospěchem nebo zdravotním stavem by si mohl chtít své nedostatky kompenzovat ponižováním a ubližováním spolužáků. Slabší jedinci se mohou naopak stát terčem posměchu a šikany. Proto je důležité se na tyto žáky zaměřit a

věnovat jim zvýšenou pozornost. Zvláště třídní učitelé nebo učitelé odborného výcviku, kteří se třídou nejvíce pracují, by měli šikanu a ostatní rizikové chování včas diagnostikovat.

Škola má povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování, je třeba klást důraz na vytváření pozitivních mezilidských vztahů a prostředí, vyvolávající pocit bezpečí u žáků, véde žáky k respektování individuality každého jednotlivce, podporuje jejich sebevědomí, véde žáky k otevřené komunikaci a k osvojení si norem slušného chování. Šikanování a jiné projevy rizikového chování v jakékoli formě a podobě, nesmí být pracovníky školy v žádném případě akceptováno. Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním se žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování těchto žáků jejich spolužáky. Pedagogický pracovník musí projevy šikanování neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

V motivační fázi má pedagog největší možnosti intervence, protože se obvykle dají pozorovat konkrétní změny v chování. Tím může zabránit zahájení užívání návykových látek, sebepoškozování nebo dokonce sebevražednému chování.

Z tohoto důvodu je důležitá spolupráce mezi pedagogy, metodikem prevence a výchovným poradcem, případně dalšími institucemi, např. Policie, OSPOD apod. Také je důležité průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence patologických jevů.

Také posilovat komunikační dovednosti a sociální kompetence žáků, schopnost řešit problémy a konflikty, popřípadě vyrovnávat se s nimi, umět požádat o pomoc a adekvátně reagovat na nejrůznější podněty a kritiku.

V rámci preventivní strategie probíhá specifická primární prevence (aktivity a programy, které jsou specificky zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování u žáků) a nespecifická primární prevence (veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování).

Organizace, se kterými škola spolupracuje:

- PPP Tábor, ul. Martina Koláře 2118, 39002, Tábor, Ing. Monika Váchová,
E-mail: monika.vachova@pppcb.cz, Tel: 381 252 851, 603 351 153
- PPP České Budějovice, Nerudova 59, 37004, PhDr. Hana Plucarová,
E-mail: plucarova@pppcb.cz, Tel: 777 224 561
- PPP Soběslav, Školní náměstí 56, 392001, Blanka Musilová, E-
mail: blanka.musilova@pppcb.cz, Tel: 724 831 375
- OSPOD Tábor, Husovo náměstí 2938, Bc. Pavla Gebrová,
E-mail: pavla.gebrova@mutabor.cz, Tel: 381 486 414
- Policie ČR, Oddělení tisku a prevence, Soběslavská 2763, 390 05, Tábor
E-mail: ta.pis@pcr.cz, Tel: 974 238 207
- Policie ČR, obvodní oddělení Soběslav, Palackého 94/2, 39202,
E-mail: oo.sobeslav@pcr.cz, Tel. 974 248 501
- Auritus Tábor – centrum pro lidi ohrožené drogou, Klokotská 114, 39001, Mgr. Hana
Vojtěchová, E-mail: auritus@iol.cz, Tel: 381 255 999, 739 605 834
- PorCeTa Tábor, Smetanova 1284, 39002, Mgr. R. Fiala, fiala @porceta.cz,
E-mail: fiala@porceta.cz Tel: 602 470 159
- Poradna Tábor z.ú., Smetanova 1284, 390 02, PhDr. M. Horecká,
horecka@poradnatabor.cz